

Cartea Iona

Introducere

Mai mult decât Iona

Cartea Iona este o carte mică, dar de mare importanță. Nu este o alegorie pe o bază mitică, cum ar fi saga lui Hercule cu monstrul marin; avem aici „cuvinte ale adevărului”. Nu este o poveste inventată, cu suport parțial adevărat, prin care să ne fie transmise lecții utile și importante; nu, totul s-a întâmplat exact așa cum ne este comunicat aici de Dumnezeu, cu un scop înalt și glorios.

Nici noi, toți cei care credem în inspirația Scripturii, nu ne îndoim nici o clipă de adevărul istoriei lui Iona, ci suntem convinși că totul s-a petrecut exact așa cum ne spune scriitorul divin. De fapt, este nevoie de mai puțină credință pentru a crede că această istorisire simplă și succintă este autentică, decât pentru a crede în nenumăratele ipoteze care au fost prezentate pentru a lipsi cartea Iona de puterea ei supranaturală.

Tuturor celor care se întreabă cu îndoială: „Este posibil ca aceste lucruri minunate și ciudate să se fi petrecut cu adevărat?”, le răspundem: „Nu vedem noi că în fiecare zi se petrec lucruri minunate și ciudate, fie într-o familie, fie într-o singură persoană? Și nu este Dumnezeu Dumnezeul care face minuni, căruia nimic nu-I este imposibil?”

Putem presupune că Iona însuși a fost scriitorul cărții. „Și cuvântul Domnului a fost către Iona...”, citim la început. Nu putem să nu ne gândim că Iona însuși, ca profet, a scris gândurile care îl umpleau - gânduri pe care Dumnezeu i le-a inspirat - pentru a le consemna pentru totdeauna în această carte. Așa cum a făcut David în unii dintre psalmii săi, la fel și Iona nu s-a temut aici să descrie liber și deschis greșelile și infirmitățile sale, felul de gândire greșită a inimii sale.

Dar poate că cel mai impresionant dintre toate este să-l vedem pe Iona, omul care a îndrăznit în mod repetat să-L contrazică pe Dumnezeu, lăsându-L pe Dumnezeu să aibă ultimul cuvânt la finalul istorisirii sale. Tăcerea lui acolo este mai elocventă decât cărți întregi.

*

Potrivit relatării unui asirian, în Asiria, a cărei capitală era Ninive (Geneza 10.11), există încă un loc numit mormântul lui Iona. Aici, limba poporului și-a exprimat convingerea că Iona a trăit cu adevărat.

Iona este numit fiul lui Amitai în capitolul 1. Această adăugire ne atrage atenția asupra pasajului din 2 Împărați 14, unde găsim și un Iona, fiul lui Amitai, despre care se spune că ar fi fost profetul din Gad-Hefer. Putem presupune cu certitudine că este vorba de același om menționat aici. Ciudat este ceea ce ni se spune despre el: „El (Ieroboam al II-lea) a refăcut granița lui Israel de la intrarea în Hamat până la marea câmpiei, după cuvântul Domnului,

Dumnezeul lui Israel, pe care-l spusese prin robul Său, Iona, profetul, fiul lui Amitai, care era din Gad-Hefer. Pentru că Domnul a văzut că strâmtorarea lui Israel era foarte mare și că nu era nimeni nici închis, nici liber, nimeni care să ajute pe Israel. Și Domnul nu zisese că va șterge de sub ceruri numele lui Israel; și i-a salvat prin mâna lui Ieroboam, fiul lui Ioas.” Profetul Iona, despre care vorbește cartea Iona, a profețit restaurarea lui Israel ca profet al Regatului celor zece seminții. Domnul Se va îndura din nou de poporul care nu avea ajutor. Sub domnia lui Ieroboam al II-lea, acest cuvânt al lui Iona s-a împlinit. Bogate binecuvântări sunt acordate celor zece seminții. Iona trebuie să fi simțit ca pe o frumoasă însărcinare faptul că i s-a permis să anunțe restaurarea poporului său iubit. A făcut acest lucru cu fericită siguranță că profeția sa se va împlini. Vedem, așadar, și din istoria lui Israel, consemnată în cărțile Împăraților, că Iona, despre care vorbește cartea, a fost într-adevăr un profet bine cunoscut. Am dori să încercăm să clarificăm puțin acest lucru în cele ce urmează.

Faptul că Iona nu este o figură legendară și că cartea sa nu este o fantezie poetică, ci că omul care a purtat acest nume a trăit cu adevărat și că istorisirea sa a avut loc așa cum ne-o prezintă cartea sa în linii mari, este luminat în mod special de faptul semnificativ că însuși Fiul lui Dumnezeu a vorbit despre Iona de mai multe ori. Astfel, Domnul Isus a vorbit despre el ca despre un profet care a trăit și a trecut prin experiențele relatate în cartea Iona. În trei locuri din evangheliile (Matei 12.38-41; 16.4; Luca 11.29-32) găsim referiri la marile experiențe ale lui Iona. Din acestea reiese clar că cele două cazuri cele mai importante, care sunt întotdeauna puse la îndoială de necredincioși, sunt confirmate de Domnul Isus: 1. Că Iona a fost în pântecul peștelui cel mare; 2. Că a fost în Ninive și a predicat acolo cu mare succes.

Stăpânul credincios nu spune nici un cuvânt despre necredința lui Iona. El vorbește numai de bine. Iona a fost un semn, căci era ca unul care a înviat din morți. Și el a predicat cu succes deplin, căci la cuvântul lui, oamenii din Ninive s-au convertit. Domnul Isus menționează aceste fapte pentru a le arăta evreilor depravarea lor, căci în timp ce păgânii l-au ascultat pe Iona, evreii l-au respins pe Cel care este mai mult decât Iona.

Dacă, deci, *Hristos Însuși* recunoaște cartea Iona ca fiind Cuvântul lui Dumnezeu în toate privințele și folosește pasaje din ea ca avertisment pentru poporul lui Israel în zilele Sale, și chiar afirmă ca un fapt real istoria lui „Iona în pântecul peștelui”, pe care mulți o consideră imposibil de crezut, - putem îndrăzni pentru o clipă să ne îndoim de realitatea ei? Cel care se face vinovat de acest lucru va trebui să răspundă pentru aceasta în fața scaunului de judecată al lui Hristos.

Cartea Iona este istorică, iar Iona a fost un profet al Domnului.

Acum, dacă vrem să ascultăm ce ne spune această carte, Îl ascultăm pe Cel care este mai mult decât Iona. Însuși Dumnezeu ne vorbește în ea prin Duhul Său; și Duhul lui Hristos este cel care ne întâmpină în această carte minunată.

*

Iona este, din câte știm, singurul profet care a primit o misiune specifică pentru păgâni. Toți profeții au lucrat în Iuda sau în Israel, probabil că au trecut uneori și granițele Israelului și s-au adresat unor persoane individuale de acolo, dar propovăduirea lor nu era destinată direct păgânilor. Aici găsim un om din Israel trimis de Domnul Însuși într-un mare oraș păgân. Trebuia să predice acolo cuvântul lui Dumnezeu cu toată severitatea și seriozitatea, pentru ca, în cele din urmă - Iona însuși a înțeles foarte bine acest lucru - dacă ei îl vor asculta, să li se ofere iertare în Numele Domnului. Deci, o veste bună pentru națiuni.

Cum va fi fost Iona însuși, când mai târziu s-a cufundat mai adânc în gândurile lui Dumnezeu, pe care le-a scris sub călăuzirea Duhului Său, cuprins de ele! Ce drum serios a trebuit să parcurgă Dumnezeu cu el! Ce Dumnezeu al mântuirii este acest Dumnezeu al lui Israel!

Cartea Iona este o carte profetică deosebită, cu totul diferită de celelalte. Ea face parte dintre cei doisprezece profeți mici, dar în niciuna dintre celelalte cărți nu găsim aproape exclusiv *istoria* profetului în cauză. Noi auzim doar despre ceea ce Dumnezeu le-a dat să predice altora.

Într-o carte istorică este descrisă viața uneia sau mai multor persoane, cu defectele și calitățile lor, nu și în cărțile profetice. Putem deduce ici și colo, de exemplu, în Isaia, Ieremia, Ezechiel și în profeții mici, din unele pasaje, care a fost vârsta profeților, din ce stare socială au făcut parte, care a fost lucrarea lor; dar *istoria* lor nu ne este comunicată acolo ca în cazul lui Iona. Și totuși, cartea sa nu este o carte istorică, ci una profetică și a fost clasificată în rândul cărților profetice. De ce? Să fie pentru că conține o profeție care nu s-a împlinit când Ninive l-a ascultat pe Iona și s-a convertit? Nu, ci pentru că *istoria* lui Iona, care ne este prezentată în această carte, este o profeție.

Să ne oprim puțin aici înainte de a studia cartea, pe care o avem în față, capitol cu capitol.

*

Întreaga carte Iona, cu toate întâmplările sale, este o profeție, atât în ceea ce privește poporul Israel, cât și pe Hristos.

Să studiem mai întâi cartea Iona ca o *profeție despre Israel*. În marea Zi a Ispășirii, evreii citează în mod ciudat cartea Iona. Un creștin l-a întrebat odată pe un rabin ce înseamnă acest obicei, care, pentru că era o mărturisire, i-a răspuns liniștit: „Noi suntem Iona”.

Cartea Iona ni-l înfățișează pe Israel ca fiind poporul ales care ar fi trebuit să fie un profet al Domnului pentru binecuvântarea neamurilor. Iona înseamnă porumbel. În calitate de mesager al păcii, Israelul ar fi trebuit să se ridice la înălțimea misiunii sale. Ar fi trebuit să vorbească pretutindeni, pe apele învolburate ale lumii, despre pacea care se găsește numai în Dumnezeu, în Domnul, Cel veșnic credincios. Dar poporul nu a vrut acest lucru. S-a împotrivit și nu a ascultat de harul lui Dumnezeu și de gândurile Sale de iubire. A fugit din fața Domnului și, convins că a făcut ceea ce era corect în acele circumstanțe, „a plătit costul călătoriei” (Iona

1.3). Acum putea să se întindă, să se culce în liniște, așa cum Iona a dormit în mijlocul furtunii.

Dar când Israel a fugit din fața Domnului, departe de Dumnezeu, și nu a dus la îndeplinire mesajul pe care Dumnezeu i l-a dat, a ajuns în mare, marea învolburată a națiunilor.

Corabia care a navigat spre vest reprezintă păgânii, națiunile, iar marea reprezintă națiunile în care Israel este aruncat ca un proscris. În istoria lui Iona citim că, atunci când s-a iscat marea furtună și corabia era pe punctul de a se rupe, corăbierii au strigat de frică la zeii lor. În cele din urmă, însă, ei s-au îndreptat spre adevăratul Dumnezeu. I-au adus jertfe și au făcut jurăminte solemne. Și Dumnezeu a avut milă de păgâni, în timp ce Israel a fost izgonit.

Cât de prețios ne prezintă Pavel acest fapt în Romani 11. Dumnezeu poate transforma răul în bine. De fapt, corabia și echipajul ei ar fi trebuit să piară din cauza infidelității lui Iona. Dar acest lucru, așa cum ne arată această istorisire, nu era în concordanță cu scopurile de har ale lui Dumnezeu. În mod similar, întreaga lume ar fi trebuit să piară din cauza infidelității lui Israel. Dar Dumnezeu este un Dumnezeu al harului. Deși El condamnă răul, totuși vrea să Se îndure din nou de poporul Său. În dreptatea Sa, El îl pune deoparte pe Israel pentru o vreme, dar nu pentru totdeauna, așa cum ne dovedește în continuare istoria lui Iona. Între timp, însă, națiunile primesc binecuvântările Mântuitorului lumii, despre care Iona în pește este un model atât de clar.

Suntem din toată inima de acord cu ceea ce pastorul J. G. Kunst a scris odată despre Iona în furtună și Iona în pește: „Israel era poporul lui Dumnezeu. Dar i-a ucis pe profeți și i-a ucis cu pietre pe cei trimiși de Dumnezeu și a rămas împietrit în idolatria sa. Prin urmare, a trebuit să se ajungă la respingerea sa ca popor al lui Dumnezeu. Dumnezeul lui Israel căuta acum pe păgâni. În timpul furtunii, corăbierii păgâni se rugau, în timp ce Iona dormea într-o falsă odihnă. La fel se va întâmpla și cu Israel. Păgânii vin să ceară mântuirea Domnului, în timp ce Israel rămâne în împietrire. Corăbierii au fost salvați, Iona a fost izgonit - acest lucru ne arată că întoarcerea lui Dumnezeu către păgâni va fi izgonirea lui Israel. Pe lângă aceasta trebuia adusă o jertfă. Iona aruncat în mare, adus ca jertfă pentru salvarea marinarilor, arată spre *singura jertfă* care este salvarea lumii.”

Dar Iona, o imagine a jertfei lui Hristos, pe care vrem s-o studiem mai târziu, este mai întâi o imagine a lui Israel împrăștiat printre națiuni în timpul perioadei de har a națiunilor. Din punct de vedere spiritual și național, Israel a fost ca într-un mormânt de când a fost respins. Mormântul sunt națiunile. Între timp, profeții vorbesc, de asemenea, despre faptul că Israel va învia într-o zi, într-un viitor îndepărtat. „Morții Tăi vor trăi, trupurile mele moarte se vor ridica ... pământul va arunca afară pe cei morți” (Isaia 26.19). Timp de trei zile și trei nopți, Iona a stat în interiorul peștelui și apoi a fost aruncat pe uscat. Acest lucru ne spune că Israel se va reculege după o perioadă de pedeapsă și necazuri. A treia zi, ziua învierii, va răsări pentru poporul lui Dumnezeu (Osea 6.1-3).

Așa cum am mai spus: Israel s-a împietrit; nu a vrut să asculte și a trebuit să piară. Dar, în curând, o rămășiță credincioasă se va întoarce la Dumnezeu. Profetul credincios este un model

în acest sens. În toate timpurile a existat o rămășiță credincioasă pentru Dumnezeu. Și așa va fi și în viitor.

Zaharia profetește în capitolul 12 cu privire la Ierusalim și la Iuda că își vor mărturisi vina printr-o pocăință profundă, iar în Ezechiel, în diferite pasaje, este anunțată restaurarea celor zece seminții.

Când acel rabin a spus: „Noi suntem Iona”, aceasta este adevărat nu numai în ceea ce privește condamnarea, ci și în ceea ce privește restaurarea lui Israel (Romani 11.21-27). Iona este o imagine atât a poporului necredincios, cât și a rămășiței credincioase, care se va întoarce la Dumnezeu în timpul necazului. În timpul lui Dumnezeu, rămășița va reapare spre binecuvântarea națiunilor.

În pântecul peștelui, în mormântul națiunilor, Dumnezeu va realiza această lucrare. Pe baza jertfei lui Hristos, al cărui model este Iona, li se va dăruia și lor binecuvântarea. Prin urmare, tot Israelul va fi mântuit, pentru că între timp națiunile, de care Dumnezeu S-a preocupat, au respins la rândul lor mântuirea, și astfel vor fi din nou puse deoparte (Romani 11.15a, 21 și 22). Tot Israelul semnifică rămășița credincioasă, adică poporul care rămâne după ce o parte extrem de mare a lui Israel, necredincioasă, a fost respinsă de Dumnezeu și a pierit. După ce au fost instruiți de Dumnezeu în timpul necazului cel mare, ei vor fi mântuiți. Și nu numai atât, ci își vor pune picioarele pe uscat pentru a merge ca mesageri ai păcii la neamuri, ca să le aducă cuvântul lui Dumnezeu. Ei vor propovădui Evanghelia veșnică și le vor spune oamenilor că a venit ceasul judecății și că trebuie să se închine Celui care a făcut cerul și pământul (Apocalipsa 14.6-7).

În profeția lui Zaharia (Zaharia 8.20-22) este descrisă în mod minunat această viitoare chemare a lui Israel. În primul rând se arată că Dumnezeu va folosi Iuda, care acum este un blestemat de națiuni, pentru a binecuvânta toate națiunile. După aceasta, profetul continuă: „Așa zice Domnul oștirilor: «Vor veni din nou popoare și locuitori ai multor cetăți. Și locuitorii unei cetăți vor merge la cealaltă, zicând: ‚Să mergem repede să cerem favoarea Domnului și să-L căutăm pe Domnul oștirilor! Voi merge și eu!’ Și multe popoare și națiuni puternice vor veni să-L caute pe Domnul oștirilor în Ierusalim și să se roage Domnului.»”

Atunci, faptul că Dumnezeu este cu Israel va fi atât de clar încât zece oameni din toate națiunile vor apuca poala hainei unui evreu și vor spune: „Vom merge cu tine, căci am auzit că Dumnezeu este cu tine”. Atunci va fi așa cum este scris în Ioan 21, că plasa nu se va rupe când va fi aruncată pe partea dreaptă în timpul Domnului, ci va cuprinde mulți pești mari. Acum, plasa încă se rupe, după cum citim în Luca 5. Dar când Domnul Isus îi va folosi într-o zi pe evreii convertiți pentru a propovădui Evanghelia pretutindeni, atunci toate națiunile rămase pe pământ vor fi prinse în plasă și Îl vor găsi pe Dumnezeu și mântuirea Sa.

Să studiem acum cartea Iona ca o *profeție despre Hristos*. Cât de glorioasă și măreață devine atunci această carte pentru noi! Isus a fost Slujitorul credincios al lui Dumnezeu. Dar, deși a venit să facă voia lui Dumnezeu și deși a trăit în toate privințele la înălțimea acestei sarcini, a trebuit să intre în mormânt și a rămas în el trei zile și trei nopți. Dar când Domnul Isus vine în

fața ochilor noștri prin cartea Iona, aș vrea mai întâi să subliniez câteva diferențe între El și fiul lui Amitai. Căci, deși este adevărat că Iona este un model profetic al Domnului, există o mare diferență între cei doi, precum și în natura misiunii lor.

Iona a avut un mesaj de judecată, deși, dacă ninivitenii se pocăiau, Dumnezeu voia să lase judecata neexecutată. Isus a avut un mesaj de binecuvântare. El Însuși a spus că Dumnezeu nu L-a trimis ca să judece lumea, ci pentru ca lumea să fie mântuită prin El.

Iona a venit să propovăduiască împotriva orașului Ninive. Isus a venit să-i cheme la El pe toți cei oboșiți și împovărați și să le dea odihnă.

Iona a fost neascultător când a primit însărcinarea lui Dumnezeu. Isus a făcut întotdeauna ceea ce era plăcut lui Dumnezeu.

Iona a devenit neascultător, când s-a gândit la binecuvântarea pe care urma să o primească cetatea păgână Ninive prin pocăința ei. El dorea ca binecuvântarea să fie doar pentru Israel, pentru poporul său, pe care îl considera privilegiat, ca și cum ar fi fost mai bun decât toate națiunile.

Cu o inimă plină de iubire arzătoare, Isus a tânjit după cei pierduți, fie că erau din Israel sau din alte popoare. Din cauza unei femei samaritene, El a făcut o călătorie obositoare și a rămas printre samariteni, deși aceștia Îl tratau cu dispreț și nu au vrut să-L primească până nu și-au dat seama că El era Mântuitorul lumii.

Iona a dormit somnul celui împietrit, al celui tare de urechi, iar când s-a trezit a trebuit să se declare vinovat. Isus a dormit în mijlocul furtunii mari, pentru că putea fi liniștit că nu I se va întâmpla nimic rău. Iar când S-a trezit, a muștră lacul și pe ucenicii care erau temători și cu puțină credință, deși El era cu ei.

Iona s-a sacrificat pentru alții, dar a făcut-o din cauza propriului său păcat. A recunoscut că merita moartea. Pe ceilalți nu i-a putut salva decât dându-se pe sine însuși la moarte. Isus S-a jertfit pentru alții, dar El era nevinovat; ceilalți meritau să piară, dar El S-a dat pe Sine Însuși la moarte pentru ei și S-a coborât în „inima mării” pentru ei.

Iona s-a predat ca fiind cel vinovat. Isus S-a dat pe Sine prin har, pentru a-i salva pe cei vinovați.

Iona s-a supus mâniei lui Dumnezeu, și-a mărturisit vina, s-a ridicat dintre morți și a avut parte de harul Domnului, pe care l-a vestit mai târziu. De asemenea, Isus s-a supus de bunăvoie mâniei lui Dumnezeu. Toate talazurile și valurile mâniei lui Dumnezeu au trecut peste capul Său sfânt. El a coborât până în locurile cele mai de jos ale pământului (compară cu Efeseni 4.9). El a stat trei zile și trei nopți în inima pământului (compară cu Matei 12.40), cu rezultatul glorios că acum oamenii, și mai târziu Israel, puteau găsi harul și puteau fi salvați din marea judecății. El a murit și a fost îngropat, dar nu a pierit. El a înviat dintre morți și acum vestește mântuirea glorioasă pentru o lume pierdută. Toți cei care vin la El conștienți

de vina lor și Îl acceptă găesc har. Cu adevărat, ce Domn este El! „Iată, aici este mai mult decât Iona”, a putut spune Isus (Matei 12.41). Cine este ca El? El nu S-a uitat la privilegiile poporului Său. El nu a cerut sentimente personale. El a împlinit pur și simplu voia lui Dumnezeu, iar această voie este ca toți oamenii să fie mântuiți și să ajungă la cunoașterea adevărului (1 Timotei 2.4).

Oricât de mari ar fi diferențele dintre Isus și Iona și între acțiunile lor, găsim o concordanță deplină în jertfa care a fost făcută. Marea mâniei lui Dumnezeu este liniștită de amândouă. Să ne bucurăm, așadar, să vedem în Iona nu numai un model al lui Israel, ci și al lui Hristos! Și totuși - Isus este mai mult decât Iona, infinit mai mult. În Iona vedem umbra, în Isus realitatea. Iona arată spre Hristos, Hristos este împlinirea glorioasă. Marea lumii a fost agitată de păcatul unui singur om. Furtuna a fost potolită prin sacrificiul unui singur Om. Marea vieții este de asemenea agitată de păcatul unui singur om, dar mânia este de asemenea stinsă prin jertfa unui singur Om. El a adus împăcare și pace.

„Iată, aici este mai mult decât Iona.”

Ce Mântuitor este Isus! Omul a vrut să devină Dumnezeu; în Hristos, Dumnezeu a devenit Om. Omul era îngâmfat. Hristos S-a smerit. Omul a vrut să urce la cer. În Hristos, Dumnezeu a coborât să locuiască printre oameni. Omul, în aroganța sa, cere glorie. Hristos a ales crucea. Cum ar trebui să-L asculte oamenii pe acest Isus! Cum ar trebui să-L iubească creștinii, iudei și neamuri, pe Cel care a fost ascultător până la moarte, până la moartea crucii (Filipeni 2.8). Să ne fixăm ochii asupra Lui și să exclamăm din nou: „Iată, aici este mai mult decât Iona.”

Vor veni oameni din Ninive; o regină din sud se va ridica pentru a-i condamna pe cei cărora Isus le-a predicat, dar care nu au vrut să asculte. În orașele lor, Isus Își făcuse auzită vocea, dar ei nu s-au întors la El.

„Iată, aici este mai mult decât Iona.”

El este aici pentru a vă vorbi. El este în casa ta, pentru că tu ai Biblia. El este aproape de tine, căci Sfânta Scriptură mărturisesc despre El. Este glasul Fiului lui Dumnezeu, Mântuitorul celor pierduți, a cărui îndurare iartă un ocean de păcate, care vindecă de orice boală! Să ne închinăm înaintea Celui cu care nimeni nu se poate compara; să cântăm împreună cu poetul în credință:

Tu, Doamne, Prințul păcii ești
Și ai vrut să mă mântuiești
Chiar toată omenirea!
O, Miel Sfânt al lui Dumnezeu,
Pe cruce al Tău sânge-a curs,
S-avem azi înfierea!
Fericire!
Noi prin moartea-Ți moșteni-vom în mărire,
Unde ne vei da cununa.